

Nr 832

Av herrar **Eliasson** i Sundborn och **Mattsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 97, angående statsbidrag till kvällsgymnasier för vuxna.

(Lika lydande med motion nr 679 i Första kammaren)

I proposition nr 97 framlägges förslag om statsbidrag till kvällsgymnasier för vuxna samt beträffande vissa organisatoriska ändringar rörande denna undervisning. Statsbidrag skall kunna utgå till kommun men under vissa förutsättningar även till studieförbund som är huvudman för kvällsgymnasium. Bidraget skall utgå med 79 procent av kostnaderna för ersättning till föreståndare och lärare under förutsättning bl. a. att gymnasiet omfattar minst fyra ämneskurser med 12—26 deltagare.

Studiesociala utredningen har i sitt betänkande i ärendet, som utarbetats av dess vuxenutbildningsdelegation, föreslagit att statsbidrag borde utgå med 112 procent av ett bidragsunderlag, omfattande faktiskt utbetalade lärarlöner enligt gällande timtaxa jämte fortlöpande pensionsavgifter. Bidraget skulle härigenom täcka de faktiska lärarkostnaderna samt schablonmässigt beräknade kostnader för administration och föreståndare. Utan angivande av närmare skäl har departementschefen föreslagit att statsbidraget skall utgå med 79 procent av de faktiska kostnaderna för lärare och föreståndare. Den angivna procentsatsen är densamma som gäller för högre kommunala skolor. Till skillnad från utredningen har departementschefen därjämte föreslagit att kostnader för brevscoleundervisning i förekommande fall skall få inräknas i bidragsunderlaget.

Enligt vår mening finns det inte anledning att knyta bidragsprocenten till den nivå som gäller för de högre kommunala skolorna. Dessa representerar en annan utbildningsnivå, intar en annan ställning inom skolväsendet och arbetar under andra förutsättningar. Främjandet av kvällsgymnasieundervisningen för vuxna måste anses synnerligen angeläget. Då därjämte staten på andra områden iklätt sig större förpliktelser i fråga om utbildning och fortbildning av vuxna, måste de av utredningen föreslagna bidragsgrunderna anses skäligen. En brist är dock att kostnaderna för brevscoleundervisningen enligt utredningen inte skall få inräknas i bidragsunderlaget. Det finns dock ingen rimlig anledning att sätta gymnasier med kombinerad brevscole- och muntlig undervisning i en sämre ställning. Vi föreslår att utredningens förslag läggs till grund för riksdagens beslut, dock med den ändringen att kostnader för brevscoleundervisning skall få inräknas i bidragsunderlaget.

De anslagsbelopp som erfordras i anledning av dessa regler är f. n. svåra att beräkna. Utredningen har för budgetåret 1962/63 beräknat ett anslagsbehov av 800 000 kronor till den allmänna gymnasieundervisningen i kvällsgymnasier. För nästkommande budgetår får räknas med vissa kostnadsökningar. Härtill kommer att statsbidrag enligt propositionen bör utgå även till vissa fackgymnasier. Anslagsbehovet för de fackgymnasier som enligt utredningen borde komma i fråga för statsbidrag uppgår till ca 175 000 kronor. Från dessa utgångspunkter kan anslagsbehovet till kvällsgymnasierna beräknas till ca en miljon kronor. Vederbörande förslagsanslag, Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m., torde böra uppräknas till 2,5 milj. kronor.

Utredningen har angivit att ett kvällsgymnasium bör omfatta kurser i minst fyra ämnen och att antalet deltagare i varje kurs skall vara 12—26 för att gymnasiet skall bli statsbidragsberättigat. Dessa regler måste anses alltför restriktiva, och då därjämte vägen via kompletteringsgymnasiet måste anses omständlig, talar starka skäl för en betydande uppmjukning. Departementschefen har emellertid givit skolöverstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning uppdrag att närmare överväga om inte kurserna som sådana borde godkännas av skolöverstyrelsen och stå under dess tillsyn. Till skillnad från vad som gäller inom kompletteringsgymnasiet skulle då inte varje elev behöva särskilt antagas. Då denna prövning synes innefatta frågan om direkt statsbidrag även till kurser vid sådana kvällsgymnasier, som enligt utredningens regler ej skulle vara statsbidragsberättigade, framställer vi nu inget yrkande i denna fråga. Vi vill endast understryka att prövningen särskilt bör inriktas på att underlätta tillskapandet av vuxengymnasial utbildning på orter där möjligheterna till gymnasieutbildning varit och är relativt begränsade.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 97 måtte

a) besluta att statsbidrag till kvällsgymnasier för vuxna må utgå med 112 procent av ett bidragsunderlag, omfattande faktiskt utbetalade lärarlöner enligt gällande timtaxa jämte fortlöpande pensionsavgifter samt i förekommande fall kostnader för brevscoleundervisning, samt

b) till *Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

Stockholm den 2 april 1963

Lars Eliasson
i Sundborn

Lennart Mattsson